

Espo konvencijas kontaktpunkts Latvijā
Sandija BALKKA
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
Peldu iela 25
LV-1494, RĪGA
Latvija

Birojs/departaments
Enerģijas resursu centrs

Datums:
2018. gada 9. februārī

J nr. 2017 - 1914

/ksc

Konsultācija saskaņā ar Espo konvenciju par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā *Nord Stream 2* gāzes cauruļvada projektam

Jūsu 2017. gada 2. oktobra vēstule (3-01/1027)

Liels paldies par Jūsu komentāru saistībā ar 2017. gada 20. jūnija konsultācijām saskaņā ar Espo konvencijas 4. un 5. pantu par *Nord Stream 2* gāzes cauruļvada projektu.

Mēs rūpīgi izskatījām Jūsu komentārus un saskaņā ar mūsu nostādni par procedūrām devām iespēju arī *Nord Stream 2 AG* (kā projekta izstrādātājam) komentēt Jūsu viedokļus.

Dānijas Enerģētikas aģentūra ir sagatavojusi Jūsu komentāru kopsavilkumu, kā arī *Nord Stream 2 AG* (kā projekta izstrādātāja) atbilžu kopsavilkumu attiecībā uz jautājumiem, kas minēti Jūsu vēstulē un ir saistīti ar pārrobežu ietekmi uz vidi Latvijā, ko izraisa darbības, kas norisinās saistībā ar cauruļvada projekta Dānijas sekciju. Kopsavilkums ar komentāriem un atbildēm ir pievienots tālāk pielikumā. Katrai pielikuma sadaļai ir pievienots Dānijas Enerģētikas aģentūras komentārs.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka Dānijas Enerģētikas aģentūra uzskata, ka gan Dānijas valsts IVN dokuments, gan Espo ziņojums par *Nord Stream 2* projektu atbilst tiesību aktu prasībām un sniedz pamatotu informāciju par *Nord Stream 2* gāzes cauruļvada projekta pārrobežu ietekmi. Lūdzu, ņemiet arī vērā, ka Dānijas Enerģētikas aģentūra neredz pamatu apšaubīt vispārējos secinājumus, ka *Nord Stream 2* gāzes cauruļvada projektam nav būtiskas Dānijā izraisītas ietekmes uz vidi Latvijā.

Dānijas Enerģētikas aģentūra pašlaik beidz izstrādāt pamatojošo dokumentāciju *Nord Stream 2* cauruļvada projekta vides un drošības novērtējumam. Espo

Danish Energy Agency

Amaliegade 44
DK-1256 Copenhagen K

P: +45 3392 6700
E-pasts: ens@ens.dk

www.ens.dk

procedūras ietvaros saņemtie komentāri tiks ņemti vērā novērtējumā. Ja Jums, pamatojoties uz papildu informāciju no cauruļvada projekta Dānijas sekcijas, ir vēl komentāri/jautājumi, lūdzu, sazinieties ar mums iespējami ātri un ne vēlāk kā līdz **2018. gada 12. martam**.

Vēlamies informēt, ka Dānija plāno pabeigt Espo procedūru projekta Dānijas daļai 2018. gada 30. martā.

Jebkurus papildu komentārus, lūdzu, sūtiet e-pasta vēstulē Dānijas Vides ministrijai (mst@ens.dk) un Karinai Anetei Pedersenai (*Karin Annette Pedersen*) (kaape@mst.dk).

Vairāk informācijas par projektu varat skatīt Dānijas Enerģētikas aģentūras tīmekļa vietnē:

<https://ens.dk/ansvarsomraader/olie-gas/offentliggoerelser-om-olie-gas>

Vēlamies arī informēt, ka 2018. gada 1. janvārī Dānijā stājās spēkā jauns likums. Jaunais tiesību akts cita starpā ietver tranzīta cauruļvadu projektus, un tādējādi tas attiecas arī uz *Nord Stream 2* projektu. Tādēļ *Nord Stream 2* projekts ir jāizvērtē saistībā ar tā atbilstību Dānijas ārējās, drošības un aizsardzības politikas interesēm, pirms var tikt izsniegta galīgā atļauja, balstoties uz vides un drošības novērtējumu.

Ar cieņu —

Katja Šarmane (*Katja Scharmman*)

1. Par gatavību ārkārtas situācijām naftas noplūdes gadījumā (2. punkta 2. apakšpunkts Jūsu vēstulē)

Komentārs

Latvijas Vides pārraudzības valsts birojs norāda, ka atsevišķa ļoti nozīmīga problēma ir agrīnas brīdinājumu un informēšanas sistēmas izveide negadījumu situācijām, kā arī spēja nodrošināt, ka glābšanas dienesti ir gatavi ārkārtas gadījumā rīkoties. Vides neaizsargātības kartēšana un ranžēšana tika veikta projekta "Apakšreģionālais naftas un bīstamo vielu noplūdes risks Baltijas jūrā (BRISK)" ietvaros. Kartes, kas ietver vides neaizsargātības datus saistībā ar naftas noplūdēm, ir izstrādātas, un naftas plankumu izplatības varianti tika simulēti, lai noteiktu to varbūtējo teritoriju, kuru izplūdušī nafta varētu piesārņot. Mēs secinām, ka, lai gan varbūtība ir zema, naftas plankuma varbūtības simulācija liecina, ka pēc divām dienām kāda daļa izplūdušās naftas var sasniegt Latvijas ūdeņus. Mēs apzināmies, ka *HELCOM* valstis ir pieņēmušas rekomendāciju par valstu reaģētspējas uz nejaušām naftas un citu kaitīgu vielu noplūdēm izstrādi. Norādītais reaģēšanas laiks naftas noplūdes likvidēšanai nosaka, ka izplūdes teritorija attiecīgās valsts reaģēšanas reģionā ir jāsasniedz sešu stundu laikā, atbilstošas un būtiskas darbības uz vietas ir jāveic 12 stundu laikā, un naftas vai bīstamo vielu noplūdes pretpasākumi ir jāuzsāk divu dienu laikā. Tomēr mēs uzskatām, ka IVN pārskatam ir jāietver ne tikai šie nosacījumi, bet arī paziņojumu modelis vai plāns, kas norāda darbības un laika intervālus ārkārtas situācijās valstī, lai informētu atbildīgās iestādes ietekmētajās valstīs.

Nord Stream 2 AG atbildes kopsavilkums

Jūrā veicamajiem cauruļvada būvdarbiem tiks izstrādāts Ārkārtas reaģēšanas plāns (*ERP*), kas tiks īstenots saskaņā ar *HELCOM* prasībām. Ārkārtas reaģēšanas plāns mazinās un, kur iespējams, vājinās negaidītu vides negadījumu (piem., degvielas/naftas produktu noplūdes, nogremdētās munīcijas radītu traucējumu, cauruļvada bojājuma vai kuģu sadursmju jūrā) radīto ietekmi uz *HSES* sistēmu.

Ārkārtas reaģēšanas plāns ietvers, piemēram, šādus pasākumus:

- tiks ieviests ārkārtas situācijas izziņošanas plāns, kā arī izveidotas avārijas brigādes visās darba vietās, lai nodrošinātu ātru un piemērotu reaģēšanu;
- operatīvās rīcības plāni tiks dokumentēti, būs pieejami un viegli saprotami;
- plānu un procedūru efektivitāte tiks regulāri pārskatīta un nepieciešamības gadījumā uzlabota;
- plānus un procedūras papildinās teorētiska un, kur piemērojams, praktiska apmācība;
- drošības aprīkojuma specifiskācija.

Uz projektā izmantotajiem kuģiem būs nodrošināts aprīkojums reaģēšanai uz naftas izplūdi, tostarp SJO apstiprināts noplūduma savākšanas aprīkojums, un tiks uzturēti aprīkojuma saraksti. Projektā iesaistītajos kuģos būs ieviestas naftas izplūduma ārkārtas reaģēšanas procedūras, un uz tiem esošais personāls būs apmācīts, kā šādas procedūras izpildīt. 1. līmeņa kategorijas negadījuma situācijā tiks īstenots apstiprinātais Ārkārtas situācijas plāns naftas noplūdes no kuģiem gadījumiem (*SOPEP*). *SOPEP* ietver bīstamus materiālus, atkritumus un naftu. Speciāls Naftas izplūdes novēršanas un reaģēšanas plāns (*OSPRP*), ko izstrādās *ORSL*, tiks sagatavots kā papildu līdzeklis 2. un 3. līmeņa izplūdes gadījumam.

Dānijas Enerģētikas aģentūras atbilde

Dānijas Enerģētikas aģentūrai nav papildu komentāru par šo tēmu.

2. Ķīmiskās munīcijas izgāztuvju teritorijas (4. punkta 3. apakšpunkts Jūsu vēstulē)

Komentārs

Latvijas Vides pārraudzības valsts birojs norāda, ka to joprojām piesardzīgu dara varbūtība, ka *Nord Stream 2* cauruļvada būvdarbu laikā var tikt skartas vēsturiskās ķīmiskās munīcijas izgāztuvju teritorijas. Birojs piebilst, ka ir būtiski paredzēt konkrētus pasākumus, lai nodrošinātu, ka cauruļvada būvniecība neietekmēs vēsturiskās ķīmiskās munīcijas izgāztuvju teritorijas un līdz ar to neradīs destruktīvu ietekmi uz vidi.

Ir svarīgi, ka ķīmiskās munīcijas izgāztuvju teritorijā izraisītas destruktīvas ietekmes uz vidi gadījumā darbības Baltijas jūrā, kā arī kaitējuma likvidēšanā iesaistītās dažādās struktūrvienības uzņemas pilnīgu atbildību par radīto kaitējumu un zaudējumiem un atlīdzina tos. Jāizvērtē nepieciešamie ķīmiskās munīcijas izgāztuvju teritoriju konservācijas pasākumi šobrīd paredzētajā cauruļvada maršrutā.

***Nord Stream 2 AG* atbildes kopsavilkums**

Iespējamā ķīmiskās munīcijas ietekme būvniecības un ekspluatācijas posmā ir saistīta ar risku, ka ķīmiskā munīcija būvdarbu un ekspluatācijas darbību laikā varētu nonākt saskarē ar cauruļvadu un/vai cilvēkiem.

Ja ķīmisko munīciju neizkustina, tā nerada risku cauruļvadiem vai jūras videi. Tādēļ *Nord Stream 2* nosaka iespējamo ķīmiskās munīcijas potenciālu un izvairās no tā. Saskaņā ar noteikto ķīmisko munīciju tiks novērsta, atzīmējot munīcijas atrašanās vietas navigācijas datubāzē kā "vietas, no kurām jāizvairās". Ja ķīmiskā munīcija tiks atrasta projekta izpētes laikā, tiks veikta vietēja trases pārvietošana, lai nodrošinātu minimālu attālumu starp cauruļvadu un ķīmisko munīciju, kā saskaņots ar Dānijas Admiralitātes floti. Dānijas

Admiralitātes flote iesaka īpašos pasākumus, kas *Nord Stream 2* ir jāievēro, lai novērstu saskari ar ģīmisko munīciju, jo vienīgā teritorija, kurā cauruļvada maršruta tuvumā ir zināmas ģīmiskās munīcijas izgāšanas vietas, ir Dānijas ūdeņos.

Turklāt papildus projekta izpētēm pirms cauruļu ieguldīšanas tiks veikta papildu iepriekšēja pārbaude. Izmantojot tālvadāmu aparātu (TVA), tiks veikta kritisko zonu, piemēram, krustojumu, ieguldīšanas vietu u. c., zemskares uzraudzība. Gadījumā, ja tiks atrasti iespējami ģīmiskās munīcijas/ar munīciju saistīti objekti, tie tiks identificēti, nosakot minimālo attālumu, kāds jāievēro, lai izvairītos no munīcijas, saskaņā ar Dānijas Admiralitātes flotes ieteikumiem.

Dānijas Enerģētikas aģentūras atbilde

Dānijas Enerģētikas aģentūrai nav papildu komentāru par šo tēmu.

3. Atsauce uz Ventspili Eso ziņojumā (5. punkta 3. apakšpunkts Jūsu vēstulē)

Komentārs

Lai panāktu drošu un vienmērīgu piegādes ķēdi, *Nord Stream 2* projekts plāno izmantot sauszemes infrastruktūras objektus — divas slodzes pārklāšanas rūpnīcas Somijā Kotkā un Vācijā Mukranā, kā arī četras cauruļu šķirotavas, kas atrodas Somijā, Zviedrijā un Vācijā. Tomēr, kā norādīts IVN pārskatā, loģistikas koncepcija ir pakļauta papildu uzlabojumiem, un tiek izvērtēta iespēja izmantot Ventspils brīvostu kā papildu cauruļu šķirotavu. Atklātajā sanāksmē, kas 2017. gada 6. jūnijā norisinājās Rīgā, tika secināts, ka Ventspils brīvosta Latvijā vairs netiek apsvērta, jo tā neatbilst nepieciešamajiem kritērijiem, kas vajadzīgi iesaistei *Nord Stream 2* projektā. Mēs lūdzam projekta izstrādātājus attiecīgi labot IVN pārskatu un izņemt atsauces uz Ventspils brīvostu no IVN dokumentācijas teksta.

***Nord Stream 2 AG* atbildes kopsavilkums**

Eso ziņojumā aprakstītā loģistikas koncepcija balstās uz divām slodzes pārklāšanas rūpnīcām Somijā Kotkā un Vācijā Mukranā, kā arī četrām cauruļu šķirotavām, kas atrodas Somijā, Zviedrijā un Vācijā, kā redzams Eso ziņojuma 6-1. attēlā. Ventspils brīvostas izmantošana Eso ziņojumā tika minēta vienīgi kā iespēja. *Nord Stream 2 AG* atklātajā sanāksmē, kas 2017. gada 6. jūnijā norisinājās Rīgā, paziņoja, ka Ventspils brīvostas izmantošana vairs netiek apsvērta. Tas izrietoši nozīmē, ka Eso ziņojumā aprakstītā loģistikas koncepcija ir spēkā tāda, kāda tā ir, un balstās uz divām slodzes pārklāšanas rūpnīcām Somijā Kotkā un Vācijā Mukranā, kā arī četrām cauruļu šķirotavām, kas atrodas Somijā, Zviedrijā un Vācijā. Grozījums aprakstītajā loģistikas koncepcijā Eso ziņojumā līdz ar to nav nepieciešams.

Dānijas Enerģētikas aģentūras atbilde

Dānijas Enerģētikas aģentūrai nav papildu komentāru par šo tēmu.

4. **IVN process un juridiskās procedūras (6. punkts 3. apakšpunkts Jūsu vēstulē)**

Komentārs

IVN dokumentācija tiek izstrādāta, apspriesta un pārrunāta konsultācijās, un galīgais lēmums tiek pieņemts pilnīgi pārskatāmā un objektīvā veidā, nodrošinot dažādu ieinteresēto personu, tostarp nevalstisko organizāciju un vides iestāžu, līdzdalību. IVN dokumentācija un galīgais lēmums ietver informāciju par skaidriem mehānismiem, kā sabiedrības locekļi var piekļūt administratīvās izskatīšanas procedūrai, un visās attiecīgajās procedūrās tiek nodrošināts taisnīguma pieejamības princips.

Dānijas Enerģētikas aģentūras atbilde

Espo ziņojums par Dāniju ir piedāvāts publiskai apspriešanai, kurā dažādām ieinteresētajām personām, nevalstiskām organizācijām un vides iestādēm ir iespēja izteikt savus komentārus par Dānijas radīto ietekmi attiecīgajā valstī. Atļauja kopā ar informāciju par apstrīdēšanas iespēju būs publiski pieejama tīmekļa vietnē: www.ens.dk.